

Forfatter: Ewald, Johannes

Titel: Udrag fra Levnet og Meeninger (DK)

Citation: Ewald, Johannes: "Herr Panthakaks Historie og Meeninger", i Ewald, Johannes: *Herr Panthakaks Historie og Meeninger*, udg. af Johnny Kondrup , Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, i samarbejde med Nyt Dansk Litteraturselskab, cop. 1988, s. 81. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-ewald01dkval-shoot-idm140540297662240/facsimile.pdf> (tilgået 04. maj 2024)

Anvendt udgave: Herr Panthakaks Historie og Meeninger

mig snart – Jeg har et stort Hjerter, svarede jeg, og jeg kan voxe – og i den Tid staaer jeg mindre Fare end den største Granadeer – De Kugler, som treffe ham, vil gaae bort over mit Hoved – Nu skoggerløe han af et got Hjerter – Han snakkede herpaa noget sagte, med nogle Herrer, som var tilstede, og jeg zittrede imidlertid, halv af Harme, halv af Frygt for min Skjæbne – Endelig vendte han sig til mig – Manteüfel, sagde han, har givet mig i Commission, at skaffe ham en Kammerhusar, som var af god Familie og vel opdraget – Du synes mig ikke at være uskikket hertil – Har du vel Lyst til at være det? – Mine Miner fortolkede uden Tvivl min Taknemmelighed og min Glæde bedre, end alle ord kunde have gjort det – Men, blev han ved, jeg kan ikke sige med Vished, hvor Baronens staaer nu – Generalerne forandre deres Poster daglig; og alt, hvad jeg veed, er at han sidst stoed i Pommern – Jeg vil imidlertid give dig en Adresse til en af mine gode Venner, en Major i Magdeburg; som skal befordre dig videre – Du skal have frie Reyse – I Morgen ved denne Tid kan du komme igjen, for at afhente Brevet, og at høre nærmere Beskeed – Her indgav, som jeg vil troe, Taknemmelighed, og Iver for min nye Konge, mig et Indfald, som Ubesindighed alt for hastigt moednede og udførte; men som til min Samvittigheds Roelighed, en bedre Indskydelse fandt tiiligt nok urigtigt og uædelt, til at jeg endnu kunde rette det – Maaskee, sagde jeg, at jeg strax kan gjøre min Konge en lille Tjeneste – Jeg har en Broder her, som er et got Hoved høyere end jeg, overalt velvoxen og stærk – Ham kunde jeg maaskee skaffe Dem – Gjør det, svarede Residenten hurtig, og du kan være vis, at der skal blive skjønnert derpaa – Men, sagde jeg, han er enfoldig og noget frygtsom – Han vil neppe lade sig overtale dertil med det Gode – Jeg vil give dig en habil Under-Officer, og saa mange Mand med, som du behøver – Her kom paa engang den bedre Indskydelse – Der var noget, jeg veed ikke hvad, i mit Hjerter, som sagde mig, at jeg var i Færd med at gjøre Uret – Jeg er vis paa, at jeg i det Øyeblik blev rød lige op under mine Øyne – Stammende sagde jeg det uden Tvivl; at jeg, siden det dog var min Broder, gjerne først vilde forsøge al min Overtalelse; men om det ikke frugtede, skulde jeg desangaaende gjøre nærmere Aftale med Residenten – Gjør det, sagde han – og herpaa bukkede jeg mig, og gik –

Jeg vil troe, sagde jeg for, at Taknemmelighed og Iver for min Konge har indgivet mig dette Indfald – Men har ikke maaskee

Hævnjerrighed havt nogen Deel heri? – Jeg vilde ugjerne tiltroe mig, et Øyeblik, at have kundet tænke saa uædelt – Og har jeg vildet skade min Broder, ved at skaffe ham i en Tjeneste, som jeg selv saa glad gik i? – Dog at jeg har vildet tjene ham dermed, synes mig endnu urimeligere – Jeg vidste, at det skeede imod hans Villie – Jeg kunde neppe engang haabe, at han skulde opnaae saa gode Vilkaar, som jeg – – Overalt – dette Indfald blev saa hastig dannet og moednet i min Sjæl; at jeg ikke selv ret kan gjøre Rede for dets Udspring; og mit Hjerter var saa hurtigt i at forkaste og at rette det; at jeg derved allene tænker at have forjænt, at frikjendes for en strængere Undersøgelse deraf – Paa Veyen til mit Quarteer fandt jeg fleer og fleer Grunde, der overtjede mig om, hvor uædelt det var ikke allene at tvinge; men selv at overtale min Broder til at gaae i Krigen – Overtalelse var virkelig Tvang for ham – Men hvad kan gjøre os de bedste, de klogeste, de lykkeligste Handlinger behagelige, uden den Frihed, at kunde vælge og forkaste dem efter Tykke? – Burde jeg berove et Menneske, min Broder, min troe Stoldbroder denne Frihed? – Jeg havde, som mig syntes Tilladelse, at vove mit eget Hoved; men paa hvad Grund, havde jeg den at vove hans? – Og dog forestilte jeg mig, at en Kanon-Kugle meget let kunde rive det af ham – Hvilken nagende Samvittighed skulde det da ikke blive for mig? – Og han var min Moders Øyesteen – Hun skulde maaskee tilgive mig, om jeg selv mistede Arm og Been – men om han – – hun skulde forbande mig i sit sidste Øyeblik – – og med Ret – Han skulde desuden dog kun blive mig til Byrde – Alle disse Betragtninger hærkede mig i det Forsæt, ikke at tale et Ord til min Broder om den heele Sag, og at give Residenten Snak derfor anden Dagen –

Jeg kom hjem, spiste, drak, spillede og sov, som de andre Dage; uden at laade mig i det ringeste mærke med, hvor jeg havde været, eller, hvad min Hensigt var – Heller spurgte min Broder mig ikke derom – Dette bestyrker mig i min Formodning; at han virkelig ikke har handlet saa ærlig imod mig, som jeg imod ham – Uden Tvivl har han i det mindste haabet at dysse mig i Søvn, til jeg blev fanget i Reden; og saaledes at tvinge mig til at vende tilbage med ham – Hans Venlighed var i al denne Tid overdreven. Det har desuden altid været mig en naturlig Svaghed, mit i min største Activitet; i de mig meest magtpaaliggende Forretninger, og i dem jeg havde begyndt med den største Hæde, at blive hængende og glemme alting ved en god